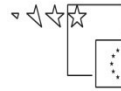

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

VIŠJEŠOLSKI STROKOVNI PROGRAM EKONOMIST

ANALIZA BILANC Z REVIZIJO

BLAŽENA KOŠMERL

Višješolski strokovni program: Ekonomist

Učbenik: Analiza bilanc z revizijo

Gradivo za 2. Letnik

Avtor:

Blažena Košmerl

EKONOMSKA ŠOLA NOVO MESTO

Višja strokovna šola

CIP – Kataložni zapis o publikaciji

ISBN

COBISS.SI

Ljubljana, 2008

© Avtorske pravice ima Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije.

Gradivo je sofinancirano iz sredstev projekta Impletum 'Uvajanje novih izobraževalnih programov na področju višjega strokovnega izobraževanja v obdobju 2008–11'.

Projekt oz. operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo RS za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete 'Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja' in prednostne usmeritve 'Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja'.

Vsebina tega dokumenta v nobenem primeru ne odraža mnenja Evropske unije. Odgovornost za vsebino dokumenta nosi avtor.

Projekt **Impletum**

Uvajanje novih izobraževalnih programov na področju višjega strokovnega izobraževanja v obdobju 2008–11

Konzorcijski partnerji:

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo RS za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete 'Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja' in prednostne usmeritve 'Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja'.

KAZALO

UVOD	6
CELOVIT SISTEM NAČRTOVANJA V PODJETJU	6
1.2 POSLOVNO PREDRAČUNAVANJE	8
1.2.1 Predračun prodaje oz. prihodkov iz prodaje	8
1.2.2 Predračun proizvodnje	10
1.2.3 Predračun nabave materiala	12
1.2.4 Predračun neposrednih stroškov dela	17
1.2.5 Predračun splošnih (posrednih) proizvodjalnih stroškov.....	18
2 REŠITVE NALOG	23
Predračun prodaje oz. prihodkov iz prodaje	23
Predračun nabave materiala	24
Predračun splošnih (posrednih) proizvodjalnih stroškov	26
3 UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI	29

UVOD

Pred vami je del študijskega gradiva za predmet analiza bilanc z revizijo, ki ga boste uporabljali študenti višjih strokovnih šol v programu Ekonomist.

Pred vami je prvi del vaj, ki se nanaša na celovit sistem načrtovanja v podjetju, kjer boste spoznali, da je potrebno pred začetkom izvajanja načrtovanja procesa dobro poznati poslovanje podjetja.

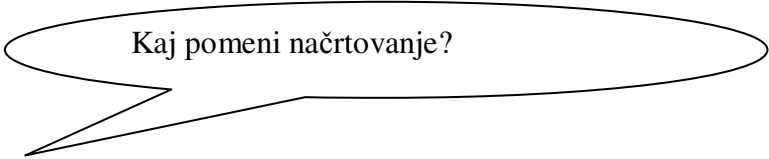
Na predavanjih in vajah boste natančno proučili gradivo in vaje.

Za reševanje vaj lahko uporabljate program Microsoft Exel, ali pa vaje rešujete samo s pomočjo kalkulatorja.

Nikoli ne podcenjujte svoje moči.

Želim Vam še veliko dobre volje in vztrajnosti pri študiju.

CELOVIT SISTEM NAČRTOVANJA V PODJETJU

Kaj pomeni načrtovanje?

Odgovorite na naslednja vprašanja.

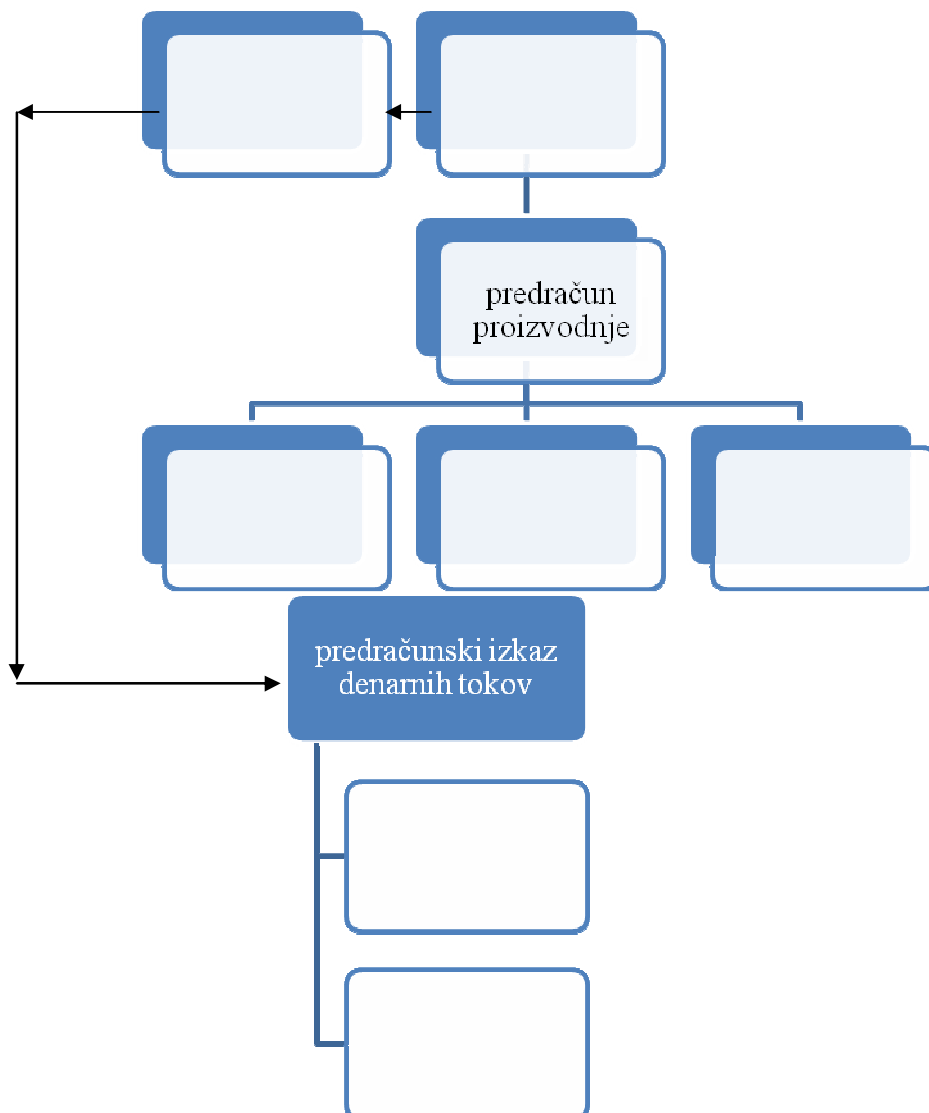
Naštete poslovne funkcije, ki se izvajajo v organizacijah.

Naštete prvine poslovnega procesa, katere potrebuje vsaka organizacija.

Katera načela obnašanja računovodij opredeljuje Kodeks poklicne etike računovodje?

Naštete vrste načrtovanja v podjetju.

V prazna polja vpišite zaporedje v pripravi celostnega predračuna:

1.2 POSLOVNO PREDRAČUNAVANJE

Napoved prodaje je proces ocenjevanja, koliko bi lahko največ znašal količinski in vrednostni obseg prodaje ob predpostavki, da podjetje nič ne spremeni v svoji prodajni politiki.

1.2.1 Predračun prodaje oz. prihodkov iz prodaje

1. naloga

V podjetju načrtujejo naslednji obseg prodaje v prvem trimesečju prihodnjega leta:

januar 600 proizvodov,

februar 750 proizvodov,

marec 860 proizvodov.

Pričakovana prodajna cena je 100 d. e.

Izpolnite naslednjo preglednico. Nalogo lahko rešite v programu M-Excel.

Tabela 1: 1. naloga

	JANUAR	FEBRUAR	MAREC	SKUPAJ
Načrtovana prodaja (enote)				
Prodajna cena enote				
Načrtovani prihodki iz prodaje				

2. naloga

Proizvodno podjetje bo prodalo prvemu kupcu na kasnejše plačilo 200 zavitkov pralnega praška s ceno 100 denarnih enot, 70 kosov mila po ceni 50 denarnih enot in 40 kosov šampona po ceni 200 denarnih enot po proizvodu.

Drugi kupec bo kupil enako količino proizvodov po isti prodajni ceni, vendar za gotovino.

Oblikujte ustrezen predračun prodaje in predračun poslovnoizidnega toka, če znaša zožena lastna cena po spremenljivih stroških za enoto učinka:

pralnega praška 80 d. e.,

mila 30 d. e. in

šampona 120 d. e.

Tabela 2: 2. naloga

Vrsta proizvodnega učinka	Količina	Odhodki prodanih količin	Prihodki od prodaje	Masa prispevka za kritje	Pokritje na enoto	Stopnja prispevka za kritje	Struktura prihodkov
pralni prašek							
milo							
šampon							
SKUPAJ							

3. naloga

Proizvodno podjetje želi prodati 3 proizvode. Spremenljivi stroški ženskih hlač znašajo 600 denarnih enot po kosu, krila 350 denarnih enot in obleke 820 denarnih enot. Stalni stroški podjetja znašajo 1.400 denarnih enot, posebni stroški za hlače in krila pa znašajo 500 denarnih enot. Dobiček podjetja se načrtuje v višini 1.500 denarnih enot.

Izračunajte prodajne cene po posameznih artiklih.

Tabela 3: 3. naloga

Ekonomska kategorija	Hlače	Krilo	Obleka	Skupaj
Spremenljivi stroški	600 d.e.	350 d.e.	820 d.e.	.
Posebni stroški			0 d.e.	500 d.e.
Stalni stroški				1.400 d.e.
Skupaj stroškovna cena				
Dobiček				1.500 d.e.
Prodajna cena				

1.2.2 Predračun proizvodnje

1. naloga

V podjetju Profit d. o. o. načrtujejo naslednji obseg prodaje v prihodnjem letu:

- v mesecu januarju 600 proizvodov,
- v mesecu februarju 750 proizvodov,
- v mesecu marcu 780 proizvodov,
- v mesecu aprilu 900 proizvodov.

Prvega januarja imajo na zalogi 100 proizvodov, politika zalog pa je takšna, da želijo imeti v začetku meseca v zalogi toliko proizvodov, da z njimi lahko pokrijejo 20 % načrtovane prodaje v tem mesecu.

Izdelajte predračun proizvodnje.

Tabela 4: Naloga predračun proizvodnje

	Januar	Februar	Marec	April	Skupaj
Načrtovana prodaja (enote)					
+ proizvodi v končni zalogi					
=Celotne potrebe po proizvodih					
-Proizvodi v začetni zalogi					
Proizvedene enote					

2. naloga

Podjetje Profit d. o. o. načrtuje proizvodnjo petih proizvodov.

Ob izdelanem predračunu prodaje in želenih količinah končnih zalog izdelajte z upoštevanjem začetnih zalog potrebno količino proizvodnje za posamezne proizvode.

Tabela 5: Naloga predračun proizvodnje

Predračun proizvodnje				
Izdelek	Predračun prodaje	Končne zaloge	Začetne zaloge	Proizvedene enote
A	1.500	30	50	
B	1.000	8	10	
C	1.400	10	10	
D	1.600	12	20	
E	1.000	5	15	

3. naloga

Podjetje Dobiček d. o. o. načrtuje prodajo 1.600 kosov proizvoda. Začetne zaloge se ocenjujejo na 50 d. e.

Izračunajte končne zaloge ob upoštevanju proizvodnih zmogljivosti kot danih omejitev (stroški spreminjanja obsega proizvodnje so večji od stroškov financiranja zalog).

Tabela 6: Naloga predračun proizvodnje

Predračun	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec	Skupaj
Prodaja	80	150	150	130	130	130	100	100	120	140	160	210	1600
Končne zaloge													
Začetne zaloge	50												
Proizvodnja	130	130	140	140	140	140	90	80	160	160	160	150	1620

1.2.3 Predračun nabave materiala

Predračun proizvodnje je osnova za sestavljanje predračuna nabave materiala. Predračunska nabava materiala je namreč odvisna od potrošnje materiala v proizvodnji in želene količine materiala v končni zalogi. Velikost zaloge materiala je v veliki meri odvisna od stroškov skladiščenja, od stroškov naročanja in od popustov, glede na obseg naročila.

1. naloga

Na osnovi gibanja zalog blaga v preteklih letih in z upoštevanjem politike znižanja zalog s ciljem znižati stroške financiranja, podjetje Rožica d. o. o. za naslednje leto načrtuje ciljne vrednosti koeficientov obračanja zalog po posameznih poslovalnicah.

Na osnovi načrtovane prodaje izračunajte potrebne zaloge.

Tabela 7: Predračun nabave materiala

Poslovalnica	Koef. obračanja zalog	Predračun letne čiste prodaje	Načrtovane zaloge
Market 1	14,01	306.856	
Market 2	16,00	399.793	
Market 3	13,71	240.157	
Market 4	10,66	129.300	
Market 5	20,60	735.867	
Market 6	19,47	614.538	
Market 7	18,93	1.317.370	
SKUPAJ DRUŽBA	17,54	3.743.881	

a) Izračunajte potrebna obratna sredstva za zaloge materiala, če so poznani naslednji elementi:

- letni stroški porabljenega materiala (100 kosov x 10 kg po kosu x 800 d. e. po kosu) 800.000 d. e.
- dnevi vezave zalog materiala 45 dni

koeficient obračanja zalog

potrebna obratna sredstva za zaloge materiala

b) Za koliko bi se spremenila potrebna obratna sredstva za zaloge materiala, če bi:

- se letni strošek materiala povečal za 10 %

- se znižalo število dni vezave za 15 dni?

potrebna obratna sredstva za zaloge materiala (upoštevajte prejšnji KOZ)

koeficient obračanja zalog

potrebna obratna sredstva za zaloge materiala

c) Izračunajte potrebna obratna sredstva za terjatve do kupcev, če so poznani naslednji elementi:

- letni prihodki od poslovanja 240.000 d. e.
- dnevi terjatev do kupcev 15 dni

koeficient obračanja terjatev

potrebna obratna sredstva za terjatve

d) Za koliko se spremenijo potrebna obratna sredstva, če se čas vezave podaljša na 18 dni?

koeficient obračanja terjatev

potrebna obratna sredstva za terjatve

e) Izračunajte potrebna obratna sredstva za zaloge nedokončane proizvodnje, če uporablja podjetje postopek popolnega vrednotenja učinkov in imate poznane naslednje prvine:

- stroški izdelovalnega materiala za 1 kos učinka	4 d. e.
- obseg proizvodnje	10.000 d. e.
- letna časovna amortizacija	2.000 d. e.
- letna najemnina	400 d. e.
- stroški dela, obračunani po času	1.600 d. e.
- neposredni prodajni stroški	200 d. e.
- stopnja dokončanosti	60 %
- dnevi vezave zalog nedokončane proizvodnje	10 dni

koeficient obračanja zalog

stroški nedokončane proizvodnje

potrebna obratna sredstva za zaloge

f) Kolikšen bi bil obseg naložb v zaloge, če bi podjetje uporabljalo vrednotenje zalog po direktnem izdelovalnem materialu?

potrebna obratna sredstva za zaloge

g) Izračunajte potrebna obratna sredstva za zaloge dokončanih proizvodov po vseh možnih kakovostnih postopkih vrednotenja zalog, če so na voljo naslednji podatki:

- letni stroški porabljenega izdelovalnega materiala	2.000 d. e.
- letni stroški porabljenega materiala prodaje, neodvisni od proizv.	140 d. e.
- letna časovna amortizacija splošnih služb	200 d. e.
- letna časovna amortizacija proizvajalnih dejavnosti	600 d. e.
- stroški komunalnih storitev za proizvajalno dejavnost	260 d. e.
- povprečno mesečno stanje terjatev do kupcev	160 d. e.
- letni izdelovalni stroški dela (1,6 po kosu)	1.600 d. e.
- letni strošek nadzora proizvodnje, neodvisen od obsega dej.	300 d. e.
- letni strošek splošnih služb, neodvisen od dejavnosti	200 d. e.
- dnevi vezave zalog	18 dni
- obseg proizvodnje v kosih	1.000 d. e.

koeficient obračanja zalog

popolno vrednotenje
stroški dokončane proizvodnje

potrebna obratna sredstva za zaloge

vrednotenje po proizvajalnih stroških

stroški dokončane proizvodnje

--

potrebna obratna sredstva za zaloge

--

vrednotenje po spremenljivih stroških

stroški dokončane proizvodnje

--

potrebna obratna sredstva za zaloge

--

1.2.4 Predračun neposrednih stroškov dela

Predračun neposrednih stroškov dela prav temelji na predračunu proizvodnje. Odvisen je od načrtovanega potroška dela za proizvodnjo posameznega proizvoda. O tem, koliko neposrednih delovnih ur je potrebnih za proizvodnjo posameznega proizvoda, lahko v podjetju sklepajo bodisi na osnovi izkušenj bodisi s pomočjo znanstvenih proučevanj.

1. naloga

V podjetju načrtujejo proizvodnjo 630 proizvodov v mesecu januarju, 788 proizvodov v mesecu februarju in 855 proizvodov v mesecu marcu. Za ne proizvod potrebujejo 2 uri neposrednega dela, načrtovana urna postavka je 12 d.e.

Izračunajte načrtovane neposredne delovne ure in načrtovane neposredne stroške dela.

Tabela 8: Predračun neposrednih stroškov dela

	Januar	Februar	Marec	Skupaj
Načrtovana proizvodnja v enotah				
*Neposredne delovne ure/proizvod				
=Načrtovane neposredne delovne ure				
*Načrtovana urna postavka				
=Načrtovani neposredni stroški dela				

2. naloga

Tehnična služba podjetja Skopec d. o. o. razpolaga s podatki o standardih (normativih) porabe materiala in neposrednega dela po posameznih proizvodih in s predračunom količinske prodaje ter prodajne cene na enoto petih proizvodov.

Izračunajte odstotek pokritja in delež v pokritju posameznega proizvoda.

Tabela 9: Predračun neposrednih stroškov dela

Izdelek	Na enoto izdelka					Prodaja količina	Vrednost			% pokritja Na normativ	Delež pokritja
	Normativ materialnih stroškov	Normativ BOD	Skupaj normativ	Prodajna cena	Pokritje		Prodaja	normativ	Pokritje		
A	560	200	760	1210		1500					
B	300	100	400	800		1000					
C	250	150	400	780		1400					
D	350	120	470	880		1600					
E	300	110	410	780		1000					
Skupaj						6500					

1.2.5 Predračun splošnih (posrednih) proizvodjalnih stroškov

1. naloga

V podjetju Taurus d. o. o. načrtujejo proizvodnjo 630 proizvodov v mesecu januarju, 788 proizvodov v mesecu februarju in 855 proizvodov v mesecu marcu. Analiza splošnih proizvodjalnih stroškov kaže, da so nekateri tovrstni stroški stalni, nekateri spremenljivi, nekateri pa imajo tako svoj stalni kot svoj spremenljivi del.

Tabela 10: Predračun splošnih (posrednih) proizvodjalnih stroškov

Vrsta splošnega stroška	Stalni splošni stroški/mesec	Koeficient dodatka
Energija	-	2 d. e. / nep. del. uro
Vzdrževanje	85 d. e.	0,5 d. e. / nep. del. uro
Nadzor	25 d. e.	-
Amortizacija	40 d. e.	-
drugo	15 d. e.	1 d. e. / nep. del. uro
Skupaj		

Izdelajte predračun splošnih proizvodjalnih stroškov.

Upoštevajte podatek, da za en proizvod potrebujejo 2 uri neposrednega dela.

Tabela 11: Predračun splošnih (posrednih) proizvodjalnih stroškov

	Januar	Februar	Marec	Skupaj
Načrtovana proizvodnja				
Načrtovane neposredne delovne ure				
Koeficient dodatka spremenljivih splošnih stroškov				
Načrtovani spremenljivi splošni stroški				
Načrtovani stalni splošni stroški				
Celotni načrtovani splošni in proizvodjalni stroški				

2. naloga

Podjetje na stroškovnem mestu proizvodnje načrtuje proizvodnjo učinka A1 in A2 pod naslednjimi tehničnimi in gospodarskimi pogoji:

- potrošek pločevine za A1 je 500 kg po ceni 220 d. e.;
- izdelovalni čas za A1 znaša 40 ur po ceni 1.140 d. e.;
- potrošek pločevine za A2 je 300 kg po ceni 220 d. e.;
- izdelovalni čas za A2 znaša 40 ur po ceni 1.710 d. e.;

Na stroškovnem mestu proizvodnje B je načrtovana proizvodnja 100 kosov učinka, za kar bo porabljen 100 kg materiala po 8,8 d. e. in 64 ur dela s ceno 5,00 d. e. po uri.

Dopolnite spodaj prikazani predračun stalnih stroškov podjetja po proizvajalnih in neproizvajalnih stroškovnih mestih z izdelovalnimi stroški materiala in dela, da bodo prikazani vsi stroški vseh stroškovnih mest in za podjetje kot celoto.

Tabela 12: Predračun splošnih (posrednih) proizvajalnih stroškov

Vrsta stroška	Skupaj	Stroškovno mesto				
		Proizvajalna SM			Neproizvajalna SM	
		Osnovno		Pomožno	Trženje	Splošne službe
		A	B			
Amortizacija	90.000	25.000	30.000	24.000	4.000	7.000
Stroški dajatev	8.000	0	0	8.000	0	0
Stroški porabljenega materiala	30.000	5.000	8.000	12.000	3.000	2.000
Stroški storitev	20.000	2.000	6.000	6.000	1.000	5.000
Stroški dela	37.000	3.000	6.000	10.000	8.000	10.000
Stalni stroški	185.000	35.000	50.000	60.000	16.000	24.000
Stroški porabljenega izdelovalnega materiala						
Stroški izdelovalnega dela						
Neposredni spremenljivi stroški						
Stalni + spremenljivi stroški						

3. naloga (nanaša se na prejšnjo nalogo – delitev stroškov po ključu)

Razporedite stroške pomožnih in neproizvajalnih stroškovnih mest na proizvodna stroškovna mesta.

Pomožno stroškovno mesto načrtuje, da bo za 15.000 d. e. stroškov odpadlo na stroškovno mesto A, za 45.000 d. e. stroškov pa na stroškovno mesto B.

Načrtuje se delitev stroškovnih mest trženje med stroškovno mesto A in B v razmerju 62,5:37,5, za stroške SM splošne službe pa v razmerju 58,34 : 41,66.

Tabela13: Predračun splošnih (posrednih) proizvodnih stroškov

Vrsta stroška	Skupaj	Stroškovno mesto				
		Proizvajalna SM			Neproizvajalna SM	
		Osnovno		Pomožno	Trženje	Splošne službe
		A	B			
Stroški porabljenega izdelovalnega materiala						
Stroški izdelovalnega dela						
Skupaj neposredni spremenljivi stroški						
Stalni stroški						
Prenos stalnih stroškov pomožnega SM						
Prenos posrednih stroškov trženja						
Prenos posrednih stroškov splošnih služb						
Skupaj stalni stroški						
Skupaj spremenljivi in stalni stroški						

4. naloga

Neposredni stroški materiala znašajo za učinek A1 110.000 d. e.

Neposredni stroški dela za učinek A1 znašajo 45.600 d. e.

Neposredni stroški materiala za učinek A2 znašajo 66.000 d. e.

Neposredni stroški dela za učinek A2 znašajo 68.400 d. e.

Prodajna vrednost za učinek A1 znaša 210.000 d. e., za učinek A2 pa 166.000 d. e.

Izdelajte predkalkulacijo za učinka A1 in A2 po polni lastni ceni z upoštevanjem neposrednih spremenljivih stroškov kot ključa razporeditve splošnih stroškov!

Količnik dodatka splošnih stroškov na neposredne stroške

--

Tabela 14: Predračun splošnih (posrednih) proizvodjalnih stroškov

Strošek	A1	A2	Skupaj A
Neposredni stroški materiala			
Neposredni stroški dela			
Skupaj neposredni stroški			
Stalni stroški (ključ je delež neposrednih stroškov)			
Skupaj stroški			
Prodajna vrednost			
Poslovnofinančni izid			

5. naloga

Izdelajte predkalkulacijo za učinka A1 in A2 po polni lastni ceni z upoštevanjem stroškov izdelovalnega dela kot ključa razporeditve splošnih stroškov!

Količnik dodatka splošnih stroškov na neposredne stroške dela

Strošek	A1	A2	Skupaj A
Neposredni stroški materiala			
Neposredni stroški dela			
Skupaj neposredni stroški			
Stalni stroški (ključ je delež izdelovalnega dela)			
Skupaj stroški			
Prodajna vrednost			
Poslovnofinančni izid			

6. naloga

Izdelajte predkalkulacijo za učinka A1 in A2 z upoštevanjem števila izdelovalnih ur kot ključa razporeditve splošnih stroškov!

Količnik dodatka splošnih stroškov na neposredne stroške dela

Strošek	A1	A2	Skupaj A
Neposredni stroški materiala			
Neposredni stroški dela			
Skupaj neposredni stroški			
Stalni stroški (ključ je delež izdelovalnih ur dela)			
Skupaj stroški			
Prodajna vrednost			
Poslovnofinančni izid			

2 REŠITVE NALOG

Predračun prodaje oz. prihodkov iz prodaje

4. naloga

	JANUAR	FEBRUAR	MAREC
Načrtovana prodaja (enote)	600	750	860
Prodajna cena enote	100	100	100
Načrtovani prihodki iz prodaje	60.000	75.000	86.000

5. naloga

Vrsta proizvodnega učinka	Količina	Odhodki prodanih količin	Prihodki od prodaje	Masa prispevka za kritje	Pokritje na enoto	Stopnja prispevka za kritje	Struktura prihodkov
pralni prašek	400	32.000	40.000	8.000	20	20%	63,49%
milo	140	4.200	7.000	2.800	20	40%	11,11%
šampon	80	9.600	16.000	6.400	80	40%	25,40%
SKUPAJ		45.800	63.000	17.200			100,00%

6. naloga

Ekonomska kategorija	Hlače	Krilo	Obleka	Skupaj
Spremenljivi stroški	600 d.e.	350 d.e.	820 d.e.	1.770 d.e.
Posebni stroški	316 d.e.	184 d.e.	0 d.e.	500 d.e.
Stalni stroški	474 d.e.	277 d.e.	649 d.e.	1.400 d.e.
Skupaj stroškovna cena	1.390 d.e.	811 d.e.	1.469 d.e.	3.670 d.e.
Dobiček	568 d.e.	332 d.e.	600 d.e.	1.500 d.e.
Prodajna cena	1.958 d.e.	1.143 d.e.	2.069 d.e.	5.170 d.e.

4. naloga

Predračun proizvodnje				
Izdelek	Predračun prodaje	Končne zaloge	Začetne zaloge	Proizvedene enote
A	1.500	30	50	1.480
B	1.000	8	10	998
C	1.400	10	10	1.400
D	1.600	12	20	1.592
E	1.000	5	15	990

5. naloga

Predračun	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec	Skupaj
Prodaja	80	150	150	130	130	130	100	100	120	140	160	210	1600
Končne zaloge	100	80	70	80	90	100	90	70	110	130	130	70	1120
Začetne zaloge	50	100	80	70	80	90	100	90	70	110	130	130	1100
Proizvodnja	130	130	140	140	140	140	90	80	160	160	160	150	1620

Predračun nabave materiala

2. naloga

Poslovalnica	Koef. obračanja zalog	Predračun letne čiste prodaje	Načrtovane zaloge
Market 1	14,01	306.856	21.903
Market 2	16,00	399.793	24.987
Market 3	13,71	240.157	17.517
Market 4	10,66	129.300	12.129
Market 5	20,60	735.867	35.722
Market 6	19,47	614.538	31.563
Market 7	18,93	1.317.370	69.592
SKUPAJ DRUŽBA	17,54	3.743.881	213.413

h) Izračunajte potrebna obratna sredstva za zaloge materiala, če so poznani naslednji elementi:

- letni stroški porabljenega materiala = 800.000 d. e.
- dnevi vezave zalog materiala 45 dni

koeficient obračanja zalog

$$KOZ = \frac{365}{\text{dnevi vezave zalog}} = \frac{365}{45} = 8,11$$

potrebna obr. sred. za zal. mat.=

$$\frac{\text{letni stroški porabe materiala}}{KOZ} = \frac{800.000}{8,11} = 98.644,00 \text{ d. e.}$$

i) Za koliko bi se spremenila potrebna obratna sredstva za zaloge materiala, če bi:

- se letni strošek materiala povečal za 10 %

$$800.000 + (800.000 \times 10\%) = 880.000,00 \text{ d. e.}$$

- se znižalo število dni vezave za 15 dni?
45 – 15 dni = 30 dni

- potrebna obratna sredstva za zaloge materiala (upoštevajte prejšnji KOZ)

potrebna obr. sred. za zal. mat.=

$$\frac{\text{letni stroški porabe materiala}}{KOZ} = \frac{880.000}{8,11} = 108.508,00 \text{ d. e.}$$

- koeficient obračanja zalog

$$KOZ = \frac{365}{\text{dnevi vezave zalog}} = \frac{365}{30} = 12,17$$

- potrebna obratna sredstva za zaloge materiala

$$\text{potrebna obr. sred. za zal. mat.} = \frac{\text{letni stroški porabe materiala}}{\text{KOZ}} = \frac{800.000}{8,11} = 72.308,95 \text{ d. e.}$$

j) Izračunajte potrebna obratna sredstva za terjatve do kupcev, če so poznani naslednji elementi:

- letni prihodki od poslovanja 240.000 d. e.
- dnevi terjatev do kupcev 15 dni

koeficient obračanja terjatev = 24,33

potrebna obratna sredstva za terjatve = 9.864,00 d.e.

Za koliko se spremenijo potrebna obratna sredstva, če se čas vezave podaljša na 18 dni?

koeficient obračanja terjatev = 20,28

potrebna obratna sredstva za terjatve = 11.834,00 d.e.

k) Izračunajte potrebna obratna sredstva za zaloge nedokončane proizvodnje, če uporablja podjetje postopek popolnega vrednotenja učinkov in imate poznane naslednje prvine:

- stroški izdelovalnega materiala za 1 kos učinka 4 d. e.
- obseg proizvodnje 10.000 d. e.
- letna časovna amortizacija 2.000 d. e.
- letna najemnina 400 d. e.
- stroški dela, obračunani po času 1.600 d. e.
- neposredni prodajni stroški 200 d. e.
- stopnja dokončnosti 60 %
- dnevi vezave zalog nedokončane proizvodnje 10 dni

koeficient obračanja zalog = 36,50

stroški nedokončane proizvodnje = 26.400 d.e.

potrebna obratna sredstva za zaloge = 723,29

neposredni prodajni stroški niso element vrednotenja zalog nedokončane proizvodnje

l) Kolikšen bi bil obseg naložb v zaloge, če bi podjetje uporabljalo vrednotenje zalog po direktnem izdelovalnem materialu?

potrebna obratna sredstva za zaloge = 657,53

Predračun neposrednih stroškov dela

3. naloga

Izdelek	Na enoto izdelka					Prodaja količina	Vrednost			% pokritja Na normativ	Delež pokritja
	Normativ materialnih stroškov	Normativ BOD	Skupaj normativ	Prodajna cena	Pokritje		Prodaja	normativ	Pokritje		
A	560	200	760	1210	450	1500	1.815.000	1.140.000	675.000	59,2	25,6
B	300	100	400	800	400	1000	800.000	400.000	400.000	100,0	15,2
C	250	150	400	780	380	1400	1.092.000	560.000	532.000	95,0	20,2
D	350	120	470	880	410	1600	1.408.000	752.000	656.000	87,2	24,9
E	300	110	410	780	370	1000	780.000	410.000	370.000	90,2	14,1
Skupaj					2010	6500	5.895.000	3.262.000	2.633.000	80,7	100,0

Predračun splošnih (posrednih) proizvodjalnih stroškov

7. naloga

Vrsta splošnega stroška	Stalni splošni stroški/mesec	Koeficient dodatka
Energija	-	2 d. e. / nep. del. uro
Vzdrževanje	85 d. e.	0,5 d. e. / nep. del. uro
Nadzor	25 d. e.	-
Amortizacija	40 d. e.	-
drugo	15 d. e.	1 d. e. / nep. del. uro
skupaj	165 d. e.	3,5 d. e.

Izdelajte predračun splošni proizvodjalnih stroškov.

Upoštevajte podatek, da za en proizvod potrebujejo 2 uri neposrednega dela.

	Januar	Februar	Marec	Skupaj
Načrtovana proizvodnja	530	666	744	1.940
Načrtovane neposredne delovne ure	1.060	1.332	1.488	3.880
Koeficient dodatka spremenljivih splošnih stroškov	3,5 d.e.	3,5 d.e.	3,5 d.e.	3,5 d.e.
= Načrtovani spremenljivi splošni stroški	3.710 d.e.	4.662 d.e.	5.208 d.e.	13.580 d.e.
+ Načrtovani stalni splošni stroški	140 d.e.	140 d.e.	140 d.e.	420 d.e.
= celotni načrtovani splošni in proizvodjalni stroški	3.850 d.e.	4.802 d.e.	5.348 d.e.	14.000 d.e.

8. naloga

Vrsta stroška	Skupaj	Stroškovno mesto				
		Proizvajalna SM		Neproizvajalna SM		
		Osnovno		Pomožno	Trženje	Splošne službe
		A	B			
Amortizacija	90.000	25.000	30.000	24.000	4.000	7.000
Stroški dajatev	8.000	0	0	8.000	0	0
Stroški porabljenega materiala	30.000	5.000	8.000	12.000	3.000	2.000
Stroški storitev	20.000	2.000	6.000	6.000	1.000	5.000
Stroški dela	37.000	3.000	6.000	10.000	8.000	10.000
Stalni stroški	185.000	35.000	50.000	60.000	16.000	24.000
Stroški porabljenega izdelovalnega materiala	264.000	176.000	88.000			
Stroški izdelovalnega dela	146.000	114.000	32.000			
Neposredni spremenljivi stroški	410.000	290.000	120.000			
Stalni + spremenljivi stroški	595.000	325.000	170.000	60.000	16.000	24.000

9. naloga (nanaša na prejšnjo – delitev stroškov po ključu)

Vrsta stroška	Skupaj	Stroškovno mesto				
		Proizvajalna SM		Pomožno	Trženje	Splošne službe
		Osnovno				
		A	B			
Stroški porabljenega izdelovalnega materiala	264.000	176.000	88.000			
Stroški izdelovalnega dela	146.000	114.000	32.000			
Skupaj neposredni spremenljivi stroški	410.000	290.000	120.000			
Stalni stroški	185.000	35.000	50.000	60.000	16.000	24.000
Prenos stalnih stroškov pomožnega SM		15.000	45.000	-60.000		
Prenos posrednih stroškov trženja		10.000	6.000		-16.000	
Prenos posrednih stroškov splošnih služb		14.000	10.000			-24.000
Skupaj stalni stroški	185.000	74.000	111.000			
Skupaj spremenljivi in stalni stroški	595.000	364.000	231.000	0	0	0

10. naloga

Količnik dodatka splošnih stroškov na neposredne stroške = 0,25517

Strošek	A1	A2	Skupaj A
Neposredni stroški materiala	110.000	66.000	176.000
Neposredni stroški dela	45.600	68.400	114.000
Skupaj neposredni stroški	155.600	134.400	290.000
Stalni stroški (ključ je delež neposrednih stroškov)	39.705	34.295	74.000
Skupaj stroški	195.305	168.695	364.000
Prodajna vrednost	210.000	166.000	376.000
Poslovnofinančni izid	14.695	-2.695	12.000

11. naloga

Strošek	A1	A2	Skupaj A
Neposredni stroški materiala	110.000	66.000	176.000
Neposredni stroški dela	45.600	68.400	114.000
Skupaj neposredni stroški	155.600	134.400	290.000
Stalni stroški (ključ je delež izdelovalnega dela)	29.600	44.400	74.000
Skupaj stroški	185.200	178.800	364.000
Prodajna vrednost	210.000	166.000	376.000
Poslovnofinančni izid	24.800	-12.800	12.000

12. naloga

Količnik dodatka splošnih stroškov na neposredne stroške dela = 925

Strošek	A1	A2	Skupaj A
Neposredni stroški materiala	110.000	66.000	176.000
Neposredni stroški dela	45.600	68.400	114.000
Skupaj neposredni stroški	155.600	134.400	290.000
Stalni stroški (ključ je delež izdelovalnih ur dela)	37.000	37.000	74.000
Skupaj stroški	192.600	171.400	364.000
Prodajna vrednost	210.000	166.000	376.000
Poslovnofinančni izid	17.400	-5.400	12.000

3 UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI

1. Glas, M. *Pripravljam poslovni načrt*. Ljubljana: Zavod republike Slovenije za šolstvo Ljubljana. 2005.
2. Hočevar, M. *Oblikovanje računovodskih informacij za poslovodsko nadziranje po mestih odgovornosti*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije. 1995.
3. Kavčič, S., et. al. *Finančno računovodstvo*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta. 1996.
4. Koletnik, F. *Računovodstvo za notranje uporabnike informacij*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije. 1996
5. Pučko, D. *Načrtovanje in kontrola*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta v Ljubljani. 2006.
6. *Slovenski računovodski standardi*. Ljubljana: ZRFRS. 2006.
7. Turk, Ivan., et. al. *Poslovodno računovodstvo*. Ljubljana: Slovenski inštitut za revizijo. 2001